

Bibliotekarere som indretningsarkitekter for en dag

SIGNAL Arkitekter, der var udførende rådgiver på Modelprogram for Folkebiblioteker, beskriver i denne artikel, hvordan de med enkle midler har hjulpet Thisted Bibliotek med at skabe plads til liv og aktivitet og gøre adgangen til oplevelser mere overskuelig for brugerne.

Det gamle bibliotek skal opdateres. Thisted Bibliotek har siden 1935 ligget på en stor grund ved parken Christiansgave i en smuk, neoklassicistisk bygning. Nu skal der etableres en ny musikskole på samme matrikel, og i den forbindelse gennemføres en gennemgribende modernisering af Thisted Bibliotek. SIGNAL har været rådgiver på opgaven og udviklet rum- og funktionsprogrammet for den nye musikskole samt en indplacerings- og indretningsguide for biblioteket, baseret på en brugerreven designproces med en omfattende involvering af ledelse, medarbejdere og brugere.

VILDTVOKSENDE MATERIALESAMLING
Thisted Bibliotek er i dag kendetegnet ved en omfattende materialesamling og fortættet præsentation af materialer i alle publikumstilgængelige rum. Det har naturligvis den kvalitet, at det meste altid er at finde. Men de mange hyldemeter bøger og andre materialer

gør det svært at tilbyde de besøgende let adgang til ny inspiration. Derfor har biblioteket besluttet at gennemføre en generel reduktion af de eksisterende materialesamlinger for at skabe plads og invitation til ophold for publikum og for at kunne prioritere flere kvadrat- og hyldemeter til præsentation af nyt og aktuelt materiale eller tematiske præsentationer.

Og biblioteket er startet på processen. På en intern læringsdag med fokus på tematisering og iscenesættelse har fem medarbejdere i samarbejde med SIGNAL arbejdet med at omsætte de nye principper for bibliotekets materialepræsentation til praksis.

AT SÆTTE SIG UDFORDRENDE MEN REALISTISKE MÅL

I god tid før læringsdagen skulle finde sted, samlede bibliotekschef i Thisted Vibeke Lose sine medarbejdere og fortalte dem om den kommende udviklingsdag og dens målsætninger. På mødet rekrutterede hun fem medarbejdere, som gerne ville afprøve nye formater, og frem til udviklingsdagen brugte de en del tid på at diskutere, hvilket rum eller område på biblioteket, det ville være mest oplagt at arbejde med. Det skulle være et sted med forbedringspotentialer; hvor righoldigheden af materialer har gjort sektioner og tematiseringer i samlingerne utydelige. Et sted, hvor der ikke i ønskelig grad inviteres til ophold mellem samlingerne. Og det skulle også gerne være et sted, hvor der kunne arbejdes med et tydeligt, overordnet

tema for materialesamlingerne. Efter mange overvejelser pegede pilen på bibliotekets hobbyafdeling, som er placeret i et 44 kvadratmeter stort rum i kælderen.

UDVIKLINGSDAGEN I ETAPER

AT IDENTIFICERE UDFORDRINGERNE

Dagen starter med, at SIGNALs arkitekt og de fem medarbejdere gennemgår hobbyrummets nuværende opstillinger og diskuterer forbedringsmuligheder. Til det formål har Vibeke Lose og SIGNAL forud for dagen formuleret fire indsatsområder:

- **Iscenesættelse:** Hvordan markeres det, at dette rum indeholder bibliotekets hobby-samling?
- **Temaer og sektioner:** Hvilke sektioner er rummet opdelt i i dag? Hvor tydelige er de? Hvordan markeres de med materialer og andre artefakter?
- **Aktualitet:** Hvor og hvordan placeres nye eller på anden vis aktuelle titler i samlingerne?
- **Invitationer til ophold:** Hvor og hvordan inviterer rummet til ophold?
- **Gørested:** Hvor og hvordan tilbydes muligheder for at give hobbyrummet en værkstedsfunktion?

DIAGNOSEN

Diskussionerne om de fire indsatsområder afslører hurtigt et helt overordnet problem. Der er ingen tydelige sektioner, det er svært at finde aktuelle titler, der mangler rum til fordybelse, og der mangler et »gørested«.

MATERIALEREDUKTIONEN

Diagnosen giver en stærk fælles forståelse for, hvor vigtigt det er at gennemføre en konsekvent materialereduktion. Dette er en selvstændig opgave på dagen og en nødvendig forudsætning for at kunne indfri de andre målsætninger. Efter en kritisk gennemgang besluttes det, at den reducerede samling skal opdeles i følgende temaer: design, haven, gør det selv, mad og sport. Reoler, borde og tidsskriftssamlinger flytter adresse. Noget kasseres, andet placeres andet steds i biblioteket.

ET RUM MED TRE ZONER

Nu er der pludselig frie kvadratmeter at lege med i hobbyrummet. Og i dialog med SIGNALs arkitekt bliver de fem designere for en dag enige om, at hobbyrummet skal tænkes og

indrettes som tre samspilende zoner: Tættest på indgangen er »gørestedet« og »langbordet«, hobbyrummets mest aktive zone, hvor brugere kan finde sammen om at sy, tegne, male, skrive eller lignende. Midt i rummet og synligt fra indgangen skal der skabes plads til vekslende tematiske udstillinger og bagerst i rummet, semiafskærmet af den tematiske udstilling, en »fordybelseszone« til læsning, afkobling eller stille samtaler.

NU TIL MÆND

De fem bliver enige om, at hobbyrummets indhold og funktion ikke er særlig tydelig for publikum, og at der er behov for en indsats. Hobbyrummet har gennem mange år haft svært ved at tiltrække mændene, så løsningen ligger lige for: en tematisk udstilling med omdrejningspunktet »Fritid og hobby for mænd«, og iscenesættelsen arbejder med store bogstaver.

RUM TIL OPHOLD OG FORDYBELSE

Hobbyrummet inviterer ikke til længere ophold, selvom der sådan set er ganske gode møbelklassikere til formålet. Problemet er, at de står for eksponeret midt i rummet. Løsningen er at etablere en mere afskærmet fordybelseszone og at skabe en tydelig markering af denne nye zone ved hjælp af et tæppe.

STAFETTEN SENDES VIDERE

Efter otte timer står det nyindrettede hobbyrum klar. Snart skal en ny gruppe i gang med næste indretningsopgave i biblioteket. Denne gang uden hjælp udefra.

Efter arbejdsdagen glæder Vibeke Lose sig over, at der blandt personalet er en stærk forståelse for, at arbejdet med at tilpasse materialesamlingerne for at styrke relevans og aktualitet ikke er overstået med en dags arbejde, men derimod er en vigtig løbende opgave i forbindelse med håndteringen og præsentationen af alle bibliotekets materialesamlinger. Hun glæder sig også over de mange brugere, som er glade for ændringerne i det nyindrettede hobbyrum, som har fået flere besøgende, der bliver der over længere tid.

Hobbyrummet, som det så ud før nyindretningen og th. Tematisk installation med boksetema og sandsæk.